

Hirdetmények.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Hírmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben bázhoz hordva, vagy vidékre postán küldve; Egész évre; Félévre; Negyedévre; Egy óra.

Hirdetési díj:

Othasábos petisior egyszeri beiktatásáért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilttár 4 hasábos petisiorért 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglaló újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Aprilis 27.

82. szám.

Moltke

(1800-1891.)

A német nemzetnek ismét nagy gyásza van: gróf Moltke Helmuth tábornagy, a nagy hadvezér pénteken este váratlanul, szenvedés nélkül hirtelen meghalt, létele 91-dik évében. A német egység, a német nagyhatalom egyik megteremtője s napjaink legnagyobb hadvezéri elméje száll vele sirba. A Bismarck herceg nevével együtt fog ragyogni gróf Moltke neve Németország történelmének lapjain. A mit a hatalmas kancellár politikai és diplomáciai téren előkészített, czé ul tözött, azt az „ultima ratio“, a kard segítségével Moltke valósította meg.

Moltke Helmuth 1800. október 26-dikán a mecklenburgi Parchim városkában született. Atyja báró Moltke Frigyes százados volt, ki nyugalomba vonulása után Holsteinba ment, dan katonai szolgálatba lépett s fiait Kopenhágába adta a hadapród-iskolába. A fiatal Moltke mint hadnagy 1819-ben kezdte meg szolgálatát a dán seregben. De nem volt maradása a kicsi országban, kicsi seregben, szíve is visszavonzotta Németországba. Lemondott dan tiszti rangjáról s 22 éves korában porosz katonai szolgálatba lépett. Itt megnyílt előtte a tér. Nagy tehetsége, rendkívüli szorgalma csakhamar tekintélylyel emelte a hadi tudományok terén; tanár lett a hadi iskolában, 1833-ban pedig vezérkari százados. Két évvel később Törökországba utazott, hol négy évig maradt; Mahmud szultán eszközölt ki számára hosszú szabadságot s az Egyiptom elleni hadjáratban Hafiz pasa mellé adta a német százados tanácsadónak. A pasa azonban nem hallgatott rá. A döntő csata előtt Moltke így szól: „Mire holnap lenyugszik a nap, sereg nélküli vezér leszel.“ A vereség részese nem akart lenni, lemondott állásáról. Másnap Hafiz pasa serege tönkre volt verve. Hazatérése után nőül vette Burt Maryt, kivel 1863-ig boldog, de gyermektelen házasságban élt.

A vezérkarban folytatta aztán szolgálatát, gyanon emelkedve s 1857-ben végre a vezérkar főnöke lett. Harmincz esztendeig működött ez állásban s hogy miként működött, azt Németország és Európa történelmébe jegyezte be, három hadjárat intézésével, korszakos diadalokkal. 1864-ben Dánia, 1866-ban Ausztria, 1870/1-ben Franciaország ellen vette a német hadakat. Győzelemről győzelemre szállt és soha egyetlen egy hadművelete sem vallott kudarcot. Szakközölközők feladata, hogy tüzetesen méltassák azt a megdönthetetlen biztosságot, a legkisebb rész-

letekig kiszámított pontosságot, minden körülmény, nehézség logikai mérlegelését, melylyel Moltke kivívta a nagy győzelmeket. Uj korszakot nyitott a hadi tudományokban s nagymestere lett a modern stratégiának.

A nagy katona rendkívüli alak volt mint ember is. Csak nagy céljainak élt, kevés részt véve az élet zajos, külső örömeiben. A császár grófi rangra, tábornagságra emelte, nagy dotációval jutalmazta, de ő majdnem kilenczven éveskoráig folyton dolgozott tovább a német seregfejlesztésén, zajtalanul előkészítve hona védelmét minden eshetőségre. Szótlan, zárkózott, külsőleg mindig fagyos nyugalmu ember volt s „a nagy halgató“ nevet kapta.

Szerelt pedig mint szónok is a birodalmi gyűlésben, melynek huszonhárom évén át volt tagja. De csak fontos alkalmaknál beszélt, főképp katonai ügyekben s szavának mindig nagy volt a súlya. Az 1870-diki háboru után volt elég bátorsága és elöugulatlansága ennek kimondására: „Mi németek a győzelmekkel sok dicsőséget, de kevés rokonszenvet szereztünk.“ Elzász tekintetében pedig kijelenté, hogy nem táplál illuziókat. „de a Vogezeken inneni honfirtásainknak adunk időt, hogy a legközelebbi 200 esztendő alatt visszazsokjanak hozzánk.“

Magánéletében az egyszerűség barátja volt. Szerette az irodalmat, zenét, művészetet, de mindenből csak a legjavát. S mikv ezzel üdíté föl elméjét, ki-kitünt mely kedélye, ki-tünt, hogy nemcsak nagy hadvezéri elme; hanem ritka harmonikus lelkü ember is. Szinte majdnem tökéletes.

Alig két éve, hogy nyugalomba vonult. De még élénk részt vett a közügyekben. S boldogabb halált még a maga genialis számításával sem tudott volna kitervezni, mint a milyen érte. Tegnapelőtt, pénteken még a szokott módon eleget tett parlament kötelességeinek és azután gyalog sétál haza. Este a theát még igen jókedvűen itta meg, vacsora után zongorázott magának és unokaöcsével whistezett. A játszma közben egyszerre rosszullettől panaszkodott és kiment a szobából. Rokonai a hosszas kimaradástól nyugtalanítva, utána mentek és nagyon elgyöngyűve találták. Hálósobájába vezették, hol rövid idő múlva csöndesen, fájdalom nélkül meghalt.

Moltke váratlan halálának híre mint képzelhető, rendkívüli benyomást tett.

Hogy a temetése teljes katonai pompával fog-e végbemenni, az még kétséges, mert Moltke szemtelanszor kifejezte határozott kívánságát, hogy a lehető legegyszerűbben temessék el. Határozott óhaja volt az is, hogy csak egy lelkész végezze a szertartást és holttestét Kreisanban (Sziléziában), neje mellé helyezték örök nyugalomra.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Állatmese.

Ott esett meg ez az eset a törvényszék-nél, a válóperes felek várótermében. Pontban kilencz órakoz megjelent a férj. Már öszbevegyült ott, a hol még nem kopasz. A termete sem valami daliás; egész megjelenése pompás modellt adna egy papushóst pingáló piktornak. — A férj körül néz az előszobában, aztán teül a sarokban levő székre és mereven néz maga elé a pádimentomra. Egyszer csak valamelyik hasadékból kibukik két kis bogárka s épen előtte szerelmeskedni kezdenek, — mintha csak boszantani akarnák szegényt.

A férj nagyot sóhajtott és végig húzta szványt kezét a homlokán. — Ejnye, hogy még ez is!

Meregéséből az ajtó nyikorgása ráta fel. Belépett az előszobába a felesége, annak a másiknak a kíséretében. Az asszony gyönyörű sugár termetű volt, haja fekete, szeméből a tüzes elevenég sugárzott ki. Az a másik is derék legénynek látszott, s hosszú, hegyes bajsa hatalmasan vágódott kétfelé, valami hősiességet kölcsönözve az arcának.

A férj sunyitva nézett a szép párra, mely a másik sarokban foglalt helyet. Ugy tetszett neki, mintha suttogva integetnének felé, sőt a felesége egyszer rá is pillantott. Nem tudta kiállani azt az erős tekintetet, mely oly sokszor megfélemlítette már — a boldogabb időkben. Zavartan suttotta le ismét a szemét. A kis bogárkák még mindig ott szerel-

meskedtek előtte, sőt egy harmadik bogár is került a hasadékból s egyenesen a társának tartott s el akarta azt zavarni onnan. Szegény kis bogár — pedig milyen boldog lehet most és el akarta üzni a másik! — Oly érdeklé nézte a férj a jelenetet.

A suttogás még mindig hallatszott a sarokból, sőt nevetgélés is vegyült bele. A szegény férj elsápadt, aztán elvörösödött az indeltától. De ni ni, a kis bogár nem hagyja magát és ugyancsak neki rugaszkodik a megtámadójának, — nem is nyugszik addig, míg el nem üzi . . .

A nevetgélés erősödött, de a férj már nem tudta mérsékelni magát, valami csodálatos vakmerőség szállta meg, — felugrott a helyéről, odasietett a nevetgélő párhoz, mely kétségkívül őt guanyolja.

— Uram!

Oly erősen ejtette ki ezt a szót, hogy e pár bele réttent.

— Ez a hölgy még az én feleségem, még nem váltunk el. Távozzék innét!

A fiatal ember felállt és zavartan hebegett egy-két szót, hogy ő bizony nem megy, mert jól érzi itt magát. Meghiszem azt, hogy jól!

A férj ekkor kivágta a mellét, egy lépést tett előre s úgy ütötte nyakon a daliás bajszu imádót, hogy annak szikrát hányt a szeme. Az asszony elsápadt és lesütötte a szemét. A férj pedig még hangosabban folytatta a kiabálást: — Távozzék, mert — Nem igen kellett sokáig kiabálnia mert

Országgyűlés.

Budapest. April 25.

A képviselőház mai ülésén Istóczy Győző indokolta hosszasan az otthon mentesítése tárgyában benyújtott törvényjavaslatát.

Bethlen András gróf földmívelési miniszter kifejtette, hogy Istóczy javaslata az agrár viszonyokon nem helyes eszközökkel kíván segíteni, sőt veszedelmes is lehet, ezért nem fogadhatja el azt. A kormány komoly feladatai közé sorolja a földmívelési osztály állapotának javását, óhajtja, hogy a kisbirtok stabilitása eléréssék, a mezőgazdaságban az ésszerű irány jusson érvényre, valamint a hitelviszonyok rendezését is szükségesnek tarja, de mincezeket a mezőrendőri, illetőleg a gazdaságról szóló törvényjavaslatban ven megoldhatóknak.

A ház többsége a földmívelési miniszter javaslata szerint napirendre tért Istóczy tv. javaslata fölött.

Ezután a bírói és ügyési szervezet módosításáról szóló törvényjavaslat függőben hagyott szakaszait tárgyalta le a ház. Polónyi Géza kérdéseire kijelentette az igazságügyminiszter, hogy a tőzsebírósnál a javaslat által biztosított felügyeleti jogot szigoruan gyakorolni szándékozik s ha a tőzsebírósságok intézményében változtatni s javítani valót talál, előterjesztést fog tenni.

A kérvények tárgyalására került ezután a sor. Több tanító testület kérvényénél Kaas Ivor báró és Vadnay Károly felszólalása után, Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter ismertette a munka alatt álló új tanítói nyugtörvény mai stádiumát; sok nehézségbe került 24000 tanító állomásra vonatkozó adatok összegyűjtése s a szakértők, kik feldolgozták ez adatokat, nem egyeztek meg a kiszámítás végeredményében, azért újabb számítást kellett a miniszternek elrendelnie.

A Csokonai-kör közgyűlése.

A „Csokonai-kör“ tegnap délelőtt tartotta meg első rendes közgyűlését.

Hogy mily hatalmas tényezőnek nőtte ki magát Debreczenben a Csokonai-kör, fényesen igazolja a gyűlésen felolvasott évi jelentés, melyet lesz alkalmunk egész terjedelmében is közölhetni, s bizonyítja azon páratlan érdekfűdés, mit a közgyűlés iránt városunk intelligens közönsége tanusított.

A közgyűlést pontban 10 órakor Vértesi Arnold nyitotta meg a következő beszéddel:

A hegyes bajszu ur ugy kisompolygott az előszobából, hogy még hátra sem nézett, csak az ajtó előtt tekintett körül, hogy nem vette-e észre valaki azt a mokány jelenetet. Nem látott senkit, mert a riporter oda húzódott egy oszlophoz.

A férj ugy állott ott a felesége előtt kifeszítet mellel, mint egy hős.

— Asszonyom, ezzel tartozom önmagamnak és az ön jó hírének.

A menyecske csodálatos szemeket vetett az urára. Ennyi erélyt sohase tételezett volna fel róla . . .

Kevés idő múlva az asszony meghunyászkodva hagyta el a férj karján az előszobát — semmi sem lett a válóperből. Az aszfaltos izgatottan sétált a hegyes bajszu fiatal ember, s elsápadt, a mint őket meglátta. A menyecske pedig kiesinyes mosolylyal tekint felé s piros ajkai között magában suttogta:

— A gyáva!

Az előszobában a két bogárka nyugodtan szerelmeskedett tovább, mert az a másik jobbnak látta megfutamodni.

(—sz.)

Rege.

Midőn Zeus félig mulatságból, félig kegyetlenségéből az embert alkotta, az ifju Hermes, kinek csinyjeit az egész O ymus ismerte, minden áron segíteni akart atyjának munkájában. Végre megengedtetett neki, hogy csinálja meg a fület egy véletlenül nála levő kagylóból, fiom pókhálót fészített ki a kagylóra, melyet

Tisztelt közgyűlés!

Midőn szerencsém van a Csokonai-kör első évi közgyűlését ezennel megnyitni, üdvözlöm a kör tagjait, kik ily tekintélyes számmal megjelentek s ez által a kör iránti meleg érdeklődésüket tanusítani méltóztattak.

Ez érdeklődésben látom a jövő zálogát. Biztosítéka ez annak, hogy a Csokonai-kör létrejötte mélyén érzett szükség, nem pillanatnyi lelkesedés műve volt.

Nekünk magyaroknak gyakran szemünkre szokták vetni lelkesedésünk mulékonyságát, a szalmalángot, mely hamar föllobban, de hamar ki is alszik. Ugy, hogy már csaknem közmondássá vált a magyar lelkesedés, a mi alatt természetesen valami gyorsan tűnő, semmi állandósággal nem bíró, csak szeszélyes fölpezsdülést értenek.

Igaz, hogy van bennünk valami a keleti fajok jellegéből, mely merész, bátor, de könnyen csügged, vajzatra kész, de kitaró munkásságra valami ritkán; nemzeti karakterünknek félreismerése volna azonban s a történeti tények logikájának megtagadása, ha mindenben igazat adnánk ellenségeinknek s csak a szalmaláng föllobbanását látnánk mindenben. Szerencsénkre, s bátran mondhatom! dicsőségünkre, nincs ugy. Mert a magyar lelkesedés nagy és állandó dolgokat teremtett már, olyakat, melyekhez évtizedek megfeszített munkája kellett. Sőt egész kulturánk, egész állami létünk, mindaz, a mink van, nehéz, kitaró munka eredménye, mely csak nagy akadályok, mindenfelől ellenünk zuduló ellenséges áramlatok legyőzésével sikerült.

És e város története kicsiben ugyanaz, a mi az egész nemzeté. Akadályokkal küzködő, fáradságos munka. Nem segített ebben sem kedvező geográfiai helyzet, sem fejedelmi kegy, csak polgárainak erenyedetlen munkássága. A mi vé lett e város, csak polgárainak köszönhető.

Debreczen lakosságának ebben a szívós kitarásában látok én biztosítékot a Csokonai-kör jövőjére nézve is, Nem kétkezem, hogy ez a kör, melyet önök oly lelkesen fölkaroltak, évről évre

Arachketől lopott. De ugy szarta ki a kagylót, hogy csak nagyon erős hangokat érzett át, csak azokat, melyeket Álnokság fűt érez trombitáján, de kizárta az áthatolhatlan háló a halk suttogást, melyeket igazság küldözött torrása mélyiből.

Hermes kárörvendve nevetett, midőn kikerekítette a fület és ráerősítette az ujjonnan alkotott Emberre.

„E halandó teremtmények tehát mindig csak nem létező dolgot fognak hallani — mondá magában pajkosan — tudta, hogy a sze lenceze, melyet Pandorának fog adni, nem tartalmaz több zavart, több fájdalmat a szerencsétlen világ számára, mint e fül. De ellejtkezett magáról s ámbár két füle volt szükség, csak egyet csinált.

Apolló arra menve, észre vette a hibát s elhatározta, hogy megboszulja tejfehér nyájának ellopását, melynek megkeresése oly sok fáradságába került.

Apolló felhozott egy gyöngyöt a tenger mélyéből, kifurta és saját lyrájának ezüst hurjával akasztotta fel. Ez által oly fület csinált, mely az igazságot bocsátja csupán keresztül.

„E rontottad minden mulatságom“, mondá az ifju Hermes boszusán, sirva.

„Oh, de hogy!“ felelt mosolyogva az idősebb fivér. Vigasztalódj. Az érc trombita hangja elnyomja a forrás suttogását és biztosítják, hogy tizezer ember közül csak egy fogja használni az én fületem.“

(Quida után.)

előbbre fog haladni, évről évre jobban kiterjeszti nemesítő hatását a város szel-  
lemi életére, évről évre virágzóbb és te-  
vékenyebb lesz.

Mindnyájunk lelkében, a kik szere-  
tettel ragaszkodunk a városához, — mind-  
nyájunk lelkében, akár itt születünk, akár  
csak később vezettek ide a gond-  
viselés utai, de most már itt az a hely,  
a hol élni halmi akarunk, mindnyájunk  
lelkében és egy eszménykép, Debreczen  
jövő haladásának képe, melyet képzeletünk  
a legfényesebbnek ohajt kifejtési, díszes  
paloták sorával, a tudomány és művés-  
zet hírneves csarnokaival, magas szellemi  
színpadon álló lakossággal, példányképe  
egy igazi művelt, nagy magyar városnak.

Es ez nem pusztán ábránd. Erős  
hittel hiszszük, büszke reménnyel várjuk,  
hogy így lesz. Oda kell irányulni mind-  
nyájunk törekvésének hogy ez így legyen.  
S mert egyenként szanaszéthulló oldott ké-  
ve vagyunk, egyenként bármily buzgó  
igyekezet, bármily nemes szándék erede-  
ménytelen marad, azért kellett nekünk  
ez egyet zászlója alatt egyesülni, annak  
a nagy költői névnek védszárnya alatt,  
ki örök büszkesége marad Debreczennek,  
örök büszkesége a magyar hazának.

A mai közgyűlésen munkásságunk  
első évi eredményével számolunk le. Ez  
évről az alakulás bajaival, a kezdet ne-  
hézségeivel kellett megküzdnie s mun-  
kásságunk sajátképp csak néhány hónapra  
szorított. De e rövid idő is, melyről  
évi jelentésünk szól meggyőzően a tisztelt  
közgyűlést arról, hogy a tisztikar s a  
választmány, kiket e kör ügyeinek ve-  
zetésével megbizni méltóztattak, lelkiismer-  
relesen igyekeztek nagy feladatának meg-  
felelni. Mindnyájunkat az az egy óhajtatás  
vezérel, hogy a Csokonai kör fölviradjon.

A beszédet lelkesen megéljenzte a hall-  
gatóság.

Most Dr. B a k o n y i Sámuel főtitkár  
olvasta fel az évi jelentést, melynek tudomá-  
sul vétele után a számvizsgálók jelentése  
mutatott be. A közgyűlés megadta a fel-  
mentvényt s buzgó tevékenységért jegyző-  
könyvi köszönetet szavazott a kör pénztarno-  
káknak Tóth Bélának s helyben hagyta a követ-  
kező évi költségelőirányzatot. Rövid vita után  
elfogadták a választmány azon indítványát,  
hogy a mennyiben a múlt év eszaka év volt,  
azért a folyó év végéig járó tagsági díj fejé-  
ben a tagoktól 1 ftt fog szedtetni; 1892. év  
januártól kezdve aztán nem a felolvasási  
ciklusok, hanem a naptári évek szerint fog-  
ják a tagok tagsági díjakát évenkénti 2 fttal  
fizetni. (Az évi jelentést holnap közöljük.)

Ezután a választmányi tagok választása  
következett a kisorsolt 10 választmányi tag  
helyére megválasztottak: Bészler Károly,  
Boczkó Sámuel, Csiky Lajos, Dóczy Imre,  
Dr. Kola János, Komlóssy Dezső (új) Lengyel  
Imre, Dr. Öreg János (új), Dr. Popper Alajos,  
Simonffy Emil.

Számvizsgálókat megválasztottak Dalmy  
Kálmán, Dr. Medve Kálmán, és Szabó József  
városi főszámvevő urak.

Végül kimondta a közgyűlés, hogy a  
számvizsgálók ezután a kör választmányi ülé-  
seire meghívandók.

Az elnök életetésével zárult be a köz-  
gyűlés.

**Bankett Vértesi Arnold tiszte-  
letére.** A Csokonai kör tisztikara és  
választmánya közgyűlés után 35 teritékű  
társas ebédet rendezett a nagyerdei ven-  
déglobban a kör elnöke V é r t e s i Arnold  
tiszteletére. — Az ebéd a Boka fiúk most  
szervezett kitérni zenekarának muzsikája  
mellett vidám hangulatban folyt le. —  
Az első felköszöntőt G é r e s i Kálmán  
mondotta. A Csokonai kör, ha pár év  
mulva elmondható lesz róla, hogy csak  
egy hajszálnyival is emelte Debreczen  
szellemi nivóját, ha csak egy olyan könyv  
jelenhetik meg égisze alatt, a milyen volt  
a régi Debreczeni kör által kiadott Magyar  
füvész könyv: már teljesítette feladatát.  
— Egy év alatt nem lehet nagy eredmé-  
nyeket elérni. Szabolcska költeményeinek  
kiadását szerencsés kezdetnek tartja. A  
mit a Csokonai kör eddig tett, abban része  
van a társadalomnak is, első sorban pedig  
a debreczeni nőeknek. Vértesi Arnoldra  
a kör szeretett elnökére üríti poharát. —  
V é r t e s i Arnold büszkének érzi ma-  
gát, hogy így férfiak élén állhat, a kik a  
város szellemi aristokraciáját képezik.  
— A kör választmányi tagjait és tisztika-  
rát élte. — Dr. K o l a János a tá-  
vollévő Szabolcska Mihályról emlékezik  
meg, a ki büszkesége lesz a Csokonai  
körnek. Szabolcskát élte. (Barátai azonnal  
táviratilag értesítették erről a Genfben

lévő költőt). Komlóssy Arrhur a  
Csokonai szoba felállításának szükségét  
említi s arra az eszmére üríti poharát,  
hogy a kör a zenedével és dalegyüttel  
összefogva, létesítsen egy Csokonai csar-  
nokot. — M á r k Endre a fölvetett esz-  
méért Komlóssy Arrhur tündökl. G é r e s i  
Kálmán Simonffy Sámuel és Szilágyi  
Károlyt köszönti fel, a kik a Cs. relikviák  
gyűjtésében jó példával járnak elől. Dr.  
B a k o n y i Sama mint volt tanítvány  
Géresi Kálmán, K. T ó t h Kálmán a  
szépitési szakosztály három buzgó tagját  
Tóth Antait, Lengyel Imrét, Zádor La-  
jost, G é r e s i Kálmán Nemes Kálmán  
Komlóssy Arrhur a kör titkárait  
Bakonyi Samut, Balkányi Miklóst dr.  
Tüdös Jánost, Tóth Béla pénztárnokot,  
dr. T ü d ö s János az új választmányi  
tagokat élte. Felköszöntőket mondtak  
meg dr. S z á n t ó Sámuel, C s i k y Lajos  
S i m o n f f y Sámuel dr. K o l a János,  
K ó s a Barna, S i n k a Sándor. A tár-  
saság öt óráig maradt együtt. — A pom-  
pás ebédért sok dícséretet kapott Papp  
György a nagyerdei vendéglő népszerű  
bérleje.

### A vicinális vasutak dijsza- bása. \*)

Debreczen, Apr. 27.

Kereskedelmi és iparkamaránk évi jelen-  
tésében teljes előismeréssel adózik a kormány  
vasuti politikájának. Ezen öntudatos, merész  
politika által teremtett alkottásokat úgy üd-  
vözi, mint hazánk közgazdasági és ebből fo-  
lyólag pénzügyi önállóságának biztosítására  
szolgáló, okozati összefüggésben álló eszkö-  
zöket.

A személy-díjszabás genialis conceptiója  
s a nyers termények díjszabásának fokozatos  
és nagymérvű leszállítása olyan helyzetet  
hozott létre, mely rendkívüli pénzügyi bevé-  
telek mellett lehetővé teszi a nemzeti aspira-  
ciók és érdekek kielégítését, valamint annak  
eltávolítását, a mi ezen érdekeknek ütközik,  
vagy a mi függővé tesz bennünket mások  
érdekeitől.

Kiemeli a jelentés azt a rendkívül ked-  
vező hatást, melyet a zóna-díjszabás a társad-  
almi viszonyok alakulására gyakorol. Halás  
köszönettel konstataja a vasut államaitási  
akciójának eredményét, mely lehetővé tette  
a gabona díjszabásoknak a beforgalomban  
mintegy 20%-lival, a kőforgalomban a kü-  
lönböző viszonylatok szerint egész 30%-ig, a  
budapest-fiumei viszonylatban pedig több mint  
40%-lival való lejjebb szállítást!

A kamara kerületére nézve mint nagy-  
jelentőségű tény említi fel az északkeleti  
vasut államaitását.

Ezek után így folytatja a jelentés:

„Midőn azonban ezen intézkedéseknek a  
vasuti főbb vonalakra s azok által érintett  
vidékekre vonatkozó kiváló hasznát és forgal-  
om politikai jelentőségét elismerjük, nem  
hagyhatjuk megjegyzés nélkül azon körülményt,  
hogy a kerületünkben lévő s összesen 5977  
kilométer hosszúságú vicinális vasutak, melyek  
mindméganyai gyűjtő vonalai a főpályáknak,  
távoiról sem lettek még bevonva oly mérvben  
az államvasut díjszabási keretébe, a mint az  
a helyi- és országos közgazdasági érdekek  
fejlesztésének tekintetéből kívánatos és szük-  
séges.

Kétségen kívül ez meglepő jelenség azon  
eredmények után, melyek az államvasutak  
díjszabása által elérték és mely eredmények  
ma már tétlenül telre számadatok alapján  
beigazolhatók. Felhívónak kell továbbá a  
vicinális vasutak tartózkodását különben  
még azért is tartanunk, mivel ösmeretes  
előttünk azon előzékenység és támogatás,  
melyben ezen vasutak a kormány által az új  
díjszabás alkalmazásának esetében részesül-  
nek.

E körülmények indítottak bennünket  
arra, hogy az államvasutak által az önköl-  
tségek megtérítése mellett kezelt vicinális  
vasutak tartózkodásának okát megvizsgáljuk  
és erre nézve, mint a hozzánk legközelebb eső  
debreczen-büdszentmihályi vasut forgalmi vi-  
szonyait vettük alapul egyrészt azért, mivel  
tudomásunk van arról, hogy ezen vasut igaz-  
gatósága komolyan igyekszik a zóna-díjszabást  
alkalmazni, — és másrészt azért, mivel meg-  
győződésünk szerint e vasut kiváló mérvben  
bir mindazon tényezővel, melyek a zóna-díj-  
szabásnak sikerrel való alkalmazását lehetővé  
teszik.

Az 1888. és 1889. üzletévek eredményei-  
nek alapján megejtett részletes számítás szer-  
int az 50%-os felosztás mellett a zónarend-  
szer behozása esetén ezen vaspályának személy-  
forgalmából származó bevételei mintegy 34%  
kal esőkennének. Minthogy azonban a na-  
gyobbmértvű leszállítást lényegesen ellensúly-  
ozná mindhárom osztálynál a participációs  
arany javulása s szomszédos forgalomból e  
pályának egyik legnagyobb személyforgalmu  
állomása kivihető volna, annál fogva a személy-  
forgalomban a zónadíjszabásnak behozatala a  
forgalom várható emelkedése folytán nem lenne

\*) A debreczeni ipar és kereskedelmi kamara  
jelentéséből.

aránylag a társulatra nézve nagy kockázattal  
összeköve.

Más oldalról azonban el kell ösmernünk  
azon szomorú tapasztalatoknak helyességét is,  
— a mire figyelmeztetve lettünk, — hogy a  
termés minőségétől függően ezen társulati pályán,  
daczára, hogy viteldijai sokkal olcsóbbak más  
vicinális vasutakénál, az alkalmazásban levő  
áru díjszabás gyökeres átalakítást igényel.

A vicinális vasutak érdekében tehát az  
felelne meg legjobban, ha mindkét reform  
együttessen és egy időben vitetnék keresztül,  
mert a személyforgalom remélhető emelkedése  
mellett ugy a társulatokat, valamint a nagy  
közönséget főleg az áru-díjszabásnak reformja  
érdekl első sorban és pedig ugy pénzügyi  
szempontból, valamint a vidék közgazdasági  
érdekeinek tekintetéből, mely esetben a teher-  
árunknál is el volna érhető a kezelési illeték  
beszámítása mellett az 50%-os megosztás, a  
mi végeredményében a mostani aránynak fele-  
lne meg.“

### A közgazdasági-bank alakuló közgyűlése.

Debreczen, apr. 27.

Tegnap új pénzintézet alakult városunk-  
ban, a mely hivatal van Debreczen és vidéke  
közgazdasági viszonyainak javítására hatha-  
tósan közreműködni.

Az alakuló közgyűlésen dr. K i r á l y  
Ferencz orsz. képviselő elnökölt. Negyvenegy  
részvényes volt jelen 989 saját, 704 képviselt,  
összesen 1693 részvényvel 338 szavazatra  
jogosítva. Gyorsan letárgyalták és kevés  
módosítással elfogadták az alapítók által ki-  
dolgozott alapszabályokat.

A társaság czime „közgazdasági bank  
részvénytársaság Debreczenben.“ A társaság  
célja: a rendes bank üzlet körébe vágó min-  
den tevékenységén kívül Debreczen és vidéke  
gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeinek  
előmozdítása; gazdasági és ipari vállalatok  
létesítése, s ugy a kisebb gazdálkodók, mint  
a kisiparosok hitelviszonyainak fejlesztése.  
Üzletkora ennélfogva: a) leszállító és előle-  
göző üzletünk minden ága, gazdasági és ipar-  
vállalatunknak külön társaságok szervezése  
által létesítése, illetve ilyen létesítésekben  
való részvétel és a meglévőeknek nagyobb  
befektetésekkel fejlesztése, b) kézi és jezálog  
közvetítés, c) betétek kamatoztatása; d) folyó számla, cheque, in-  
cassa, letéti és hasonló banküzletek; e) pénz-  
váltó és értékpapír üzlet, ugy tőzsdéi és bi-  
zományi üzletek közvetítése; f) magánosok  
és jogi személyek kölcsönöknek közvetítése és  
átvállalása; g) hitelutalványok körök és hitel-  
szövetkezetek létesítése; h) áruk és termények  
vétele, eladása és közvetítése bizományi vagy  
saját számlára.

A társaság alapítókéje 200,000 ftt. 2000  
db. bemutatásra szóló részvényteljes névré-  
tekben.

Az alapítók az első három évre az  
igazgatóságba beválasztották dr. Király  
Ferencz Münich Aurélt, Feischl Károlyt,  
Mayer Emilt, Komlóssy Dezsőt, Buday Józsefet,  
és Lukács Armit. A közgyűlés által a 18  
tagú igazgató tanácsba beválasztottak: Be-  
kény Péter, Bészler Károly, Horváth István,  
Nánási Oláh József, dr. Ujfalussy József,  
Bészler Lajos, Berger Jenő, dr. Szikszai Szabó  
József, Szent-Királyi Tivadár, Fleischmann  
Mór, Tóth István, Lichtshein Sámuel, Stein-  
berger Gyula, Góttó Gyula, Lichtshein Dezső,  
Biedermann József. Révész Adolf és Weisz  
Lévi.

A felügyelő bizottság rendes tagjai:  
Engel Sándor, Erber Vilmos és Steinfeld  
Mihály; póttag: Györfly Aladár.

Gyűlés után az új igazgatóság megtar-  
totta első ülését; elnökölt dr. Király Feren-  
czet választotta s elhatározta, hogy máj.  
16-ig a részvények további 20%-ka befize-  
tendő.

A bank nem soká megkezdí működését,  
támogatva a tíz millió ftt alapítókével rendel-  
kező s dr. Tisza István igazgatása alatt álló  
orsz. magyar ipar és kereskedelmi bank által,  
mely a részvények egy negyed részét át-  
vette.

Az aláírásoknál 42500 forint tuljegy-  
zés volt.

### Napi hírek.

#### Tájékoztató.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon kon-  
d. u. 4 órákor a „Margit fűrdő“ nagyteremben.  
Muzem a kollegiumban nyitva van vasárnapon-  
ként délelőtt 10-től 12-ig.  
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek  
nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.  
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva  
van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-ig.  
Május 3. Reményi Ede hangversenye a „Bika“  
disztermében.  
Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.  
Május 9. Nyomdász majális a „Margit“ fűrdő  
disztermében.  
Május 14. Hajdúvármegye tavaszi közgyűlése.  
Május 21. Egyházközségi közgyűlés kezdete a  
főiskola tanteremben.

— Sz-kszó Rezső szeretett prépostunk  
mint a legnagyobb örömmel írhatjuk, már  
egészen jobban érzi magát. Állapota egyre  
javul s lassanként étvágya is megjön. Ven-  
dégeit szivesen látja s velük jó kedéllyel  
elbásozgat.

— Főügyészi helyettes. Ó Felsége a  
király az igazságügy miniszter előterjeszté-  
sére a d e b r e c z e n i kir. főügyészséghez  
főügyészi helyettesessé P o n g r á c z Jenő ves-  
prémi kir. ügyészt nevezte ki.

— A kereskedelmi akadémia építésére a  
városi közgyűlés tudvalevőleg 40000 ftt sz-  
gélyt szavazott meg. A belügyminiszter le-  
iratában tudatja, hogy ezen határozat ellen  
elvben nincsen észrevétele; de mielőtt a ha-  
tározatot jóváhagyná, kívánja hogy a város  
közönségének a keresk. akadémia és alafoku  
keres. iskola kormányzásában való részvéte-  
lére, valamint arra nézve, hogy a városi se-  
gély mellett emelt épület örök időkre iskolai  
célzokra használtassék, a kereskedő társulat  
egyetértve megfelelő biztosítékok kikötése  
mellétt megállapodás létesíttessék.

— Amerikai látogató Debreczenben. Az  
északi amerikai Egyesült Államok egyik leg-  
régibb egyetemének, a Yale kollegiumnak  
volt növendéke, R e y n o l d s B. Jakab ur,  
mint a Keresztyn Ifjak Egyletének tisztele-  
beli titkára, egyiptomi utjából visszatérvén,  
miután már előbb meglátogatta volt a svéd,  
norvég, dán, hollandi és németországi egyta-  
meket, hazánkba érkezett, és Budapestől  
Debreczenbe érkezett f. hó 28. án, hogy ősi ref  
főiskolánk tanuló ifjúságát az amerikai tanu-  
lók részéről üdvözölhesse, a keresztyn élet  
és tevékenység felől értesítést, kölcsönös tájé-  
kozást nyújtson és szeressen. Innen folytatand-  
ja utját Kolozsvárra, Bécsbe, Prágába, Krak-  
kóba stb. Valószínűleg jövő szerdán (29-én)  
délutánra kérétki fel kollegiumunk ifjúsága,  
hogy a tanulók barátja e látogatását, vala-  
melyik tanteremben, szives megjelenésével  
vizonozza, és így rokonszónvét a tengertüli  
nagy köztársaság egyetemi ifjúsága iránt  
azzal is kimutassa.

— Halálhöz. Tóth Zsuzsika ispotályi  
övnő elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órákor  
pályatársai s nagy közönség részvétele mellett  
ment végbe. A temetést Dankó M. elsőrangú  
temetkezési intézete rendezte.

— A székesfehérvári kereskedelmi aka-  
démia 7 tanára és 26 növendéke tanulmányi  
utjokban f. hó 29-én az esti 7 1/2 órai vonat-  
tal egy napi tartózkodásra városunkba érke-  
nek gróf Fesztich Béné féhérvári kir.  
tanfelügyelő és Dr. Faudi Miksa igazgatójuk  
vezetése alatt. Tiszteletükre a kereskedőtár-  
sulat és akadémiánk tanárikara szerdán esti  
8 órákor a „Margit“ fűrdő disztermében tár-  
sasvacsorát rendez, s az alkalmatlan akade-  
miánk ifjúságának dal- és zeneegyüttese is  
előad néhány dalt és zenedarabot. Csütörtökön  
megtekintik a székesfehérvári városunk  
nevezetességeit, köztük a collegiumot, gazda-  
sági tanintézetet, az „István“ gőzmalom, hol  
villásreggelyivel is kedveskednek nekik, a  
Margit-fűrdőt, Storn tiszternek faipar-gyárte-  
lepét stb. Dében a nagyterden ebédelnek, a  
honnan délután a Parlagra rándulnak ki.

— Körözött tolvaj. Fried Henrik állító-  
lag nagyváradi illetőségű foglalkozás nélküli  
egyén D e b r e c z e n b ő l egy női aranyóra  
arany lánc, karperec, medallion és gyűrű,  
ruhanemű ellopása után megugrott. Az itteni  
rendőrség értesítette arról a váradi rendőrséget  
s felhívta, hogy ha esetleg nyomára jönne,  
kerítse kézre a jó madarat. Személy leírása:  
termete magas, arca barna, szeples, hajlott  
orrú, fogai hiányosak, ruhája tisztességes.

— Földrengés volt folyó hó 21-én este  
10 óra 45 perczkor Érmihályfalván, Ér  
Selinden, Er-Semjénben és Er-Keserűben. Mint  
lapunknak írják, az öt másod perczig tartó  
két lökés tompa moraja, amennyiben a már  
édes álomba merült alvókat is fölébresztette,  
előg erősnek észleltetett.

— Tüzlött kivonulása Önkéntes tüzl-  
tőink tegnap délután nagyobb kivonulást ren-  
deztek. A kivonulás a közel eső Mike-Pércs  
községbe történt s az egylet tagjai csaknem  
mindnyájan részt vettek benne. A tüzlőt-  
vétel zenekara a gyalogolás ideje alatt kü-  
lönböző indulókat és dalokat játszott. Csupán  
egy kevéssé zavarta meg a kirándulót a  
délután 4 óra tájban megeredt áprilisi eső,  
mely nem épen kellemes az országúton gya-  
logolókra. A kivonulók este 9 óra körül érke-  
tek vissza.

— Nem lesz kilenczedik gyögyszertár. A  
belügyminiszter Koricsánszky Endre okl.  
gyögyszerésznek, valamint Bácsi András és  
társai csapó-utczai lakosok kérvényét kilen-  
czedik gyögyszertár felállításának engedélye-  
zése iránt visszaküldötte azzal, hogy miután  
a felállítást a városi közgyűlés sem pártolta,  
azon oknál fogva, hogy a helyi viszonyok  
nem válnak, a kérvényeket ő sem tartja  
tárgyalhatóknak.

— Bezdöd hegedűszóban. A maga nemé-  
ben rendkívül genialis és eredeti ötletről ir-  
n enyedi tudósítónk. R e m e n y i Ede szer-  
dán N-Enyeden hangversenyzett a művészet-  
ével annyira elragadta a város közönségét  
hogy ez szakadatlan óvációkban részesítette  
A tisztelt f á k l y á s z e n e v e l tisztele meg  
a művészt a főtanodai ifjúság. A nagy menet  
estve 8-ór vonat Dr. S z á s z Károly főis-  
páni titkár főtéri lakása elé hol Reményi  
szállva volt. A főiskolai dalkör éneke után  
T á r k á n y i theológus közsönté csinos be-  
szédben Reményit, kinek nevében házi gazdája  
S z á s z Károly mondott köszönetet, jelezvén  
hogy a művészt, ki a szónak nem oly kiváló  
mestere, mint bübajos hangszerének hegedű  
szóval fog felelni a tisztelőknak. Aztán la-  
kása nyitott ablakai előtt. Bodó Alajos zón-

gora kis  
leggyöny-  
kiözönlő  
az ünne-  
s végül  
szőnő sz-  
harsógó  
Reményi  
gazdája  
ték ki a  
művészt.

— izben jel-  
9-én tart-  
ésben. M-  
és lelkes  
dászok m-  
kik tára-  
anyit sz-  
kik a saj-  
között m-  
érdeklődé-  
meghívó  
egyszer a  
mindazok  
szolgálat-  
hogy en-  
körében  
határozot-  
lesz azok  
nyozon ki-  
kiállítás-  
megtörtén-  
a majális  
ról a b-  
ténhetett  
hivóra ig-  
a bizotts-  
R á c z K-  
gáltatni s-  
vennek ig-  
olva-óink  
pártfogás-

Dumtsa M-  
okl. mér-  
tanácsos-  
nyezés v-  
sznek,  
munkák,  
három év-  
ban a D-  
egészségi-  
ezet aját  
figyelem-  
tárgyban-

eredmény-  
sel Dr.  
Legtöbb  
irtos tal-

— közgyűlé-  
mester  
vizsgálók  
a máit é-  
zárult.  
város a-  
és kifize-  
épitett,  
lesz.  
lése elő-  
intézked-  
Nándor  
lővő gya-  
het, a m-  
dott. A  
lemondá-

— iránt vá-  
verseny  
terjedelm-

és Vidék  
szintársú-  
Játékok  
tudással  
előadta-  
„Ideges  
Gézatól,  
kiválóbb  
Lidia, K-  
Balla.  
— az előad-

— 1890. év  
szívén,  
Degenfa-  
hivott v-

dr. Balk-  
vérbátj  
Várdaró-  
tette át-

— ref. egy-  
tartott  
főgondn-  
tesebb t-  
Imre és  
lyébe dr-  
póttagok  
letette.

— Keskés  
az ispo-  
hagyon-  
templom-  
terítet a  
k. a. ké-  
sny érte-  
sági érte-  
utczai e-  
kölcson-  
gált. A



**Női-divat Ujdonságok:**  
 Ruhaszövetek és diszek  
 Jó mosó toilek és satinok.  
**Napernyők:**  
 nagy választékban érkeztek  
**GYENES LAJOS**  
**Női divat raktárban**  
 Debrecen főtér, városház épület.  
 Mintákat kívánatra bérmentve küld.

**Köszön hátrányt**  
 legjobb minőségben  
**zszindely és deszkatekők**  
 behuzására,  
 mely által azok tartósága kétszerte  
 hosszabb, továbbá csulópok, melyek a  
 földbe ásatnak, kerítések és gazdasági  
 eszközök befestésére, hordókban á 50  
 egész 200 kiló súlytartalommal; to  
 vábbá saját gyártmányú KOAKSOT  
 (pirszén) kovácsok és lakatosok ré  
 szére, ajánlja jutányos ár mellett  
**a légszuszogató igazgatóság**  
 Debreczenben

**KASZANYITZKY ENDRE**  
 előbb  
 KUHINKA ISTVÁN K.  
 DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.  
 Ajánlja a legnagyobb választékkal  
 ujonnan berendezett  
**üveg porcellán lámpa**  
 brendorf apacca, khina-ezüst  
**evőszerek és konyhaeszközök**  
 nagy raktárát.  
 Üveg ivó és liquer-készletek,  
 porcellán evő, kávé-, tea, fekete kávé és mosdó  
 készletek,  
 Dittmar-, Brünner és hazai gyártmányú  
**asztali és függő lámpák**  
 nap, meteor és villám-égőkkel  
 gyári árak  
**és pontos kiszolgálás**  
 mellett.  
 Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.  
 Vidéki megrendelések a legnagyobb  
 figyelemmel teljesítenek.

**!Ujdonság!** a pársi és londoni  
 hölgyek körében divatos  
 illatszert!  
**Damara** és  
**Essence of**  
**Coelognia**  
 Mindkét illatszert, mint különös  
 ujdonságot ajánlom az  
 Essence concentrée Damara-t,  
 elyennél az podour rendkívül  
 kedves bouquer-t képez és az  
 Essence concentrée Coelognán  
 orchidea-ból nyerve, általant  
 preparálva hathatós kellemes  
 illattal.  
 UJ!!  
**contrais** harangvirágja  
 Heliotrope blanc-ja. **Popp**  
**concentrées** Maréchal Niel ró-  
 zs-ja. Lilas blancja  
**POPP** Aranylilioma. (Weisser  
 Peau d' Espagne ja. Flieder.)  
 Gyártmányaim vásárlásánál mindig tes-  
 sék figyelni a cégre:  
**Popp J. G.**  
 cs. és k. osztr. és görög k. udv. szállító Bécs.  
 ben, I. Bognergasse 2. Paris és New-York.  
 Gyár és raktár: Bécsben I. Bognergasse 2,  
 valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár.)  
 Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits  
 István Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó.  
 Szilágyi P. M., Tamássy Béla, Füleky P.  
 urrk gyógyszer-tárában, ugyszinte Szent-Ki-  
 rályi Tivadar, Csanak J. és Schwarz B.  
 kpra üzletiben és Magyarország minden  
 gyógyszer-tárában, gyógyszer-üzletében és il-  
 la, szer kereskedésben.

**Uj papir és**  
**írószer üzlet.**  
 Van szerencsém, egy a hely-  
 beli mint vidéki n. é. közönség-  
 gel tudatni, miszerint a piac-  
 téren üz. Ranunkelné házában  
 egy „papir és írószer üzletet”  
 nyitottam, s minden igyekezetem  
 oda fordítom, hogy t. vevőim  
 bizalmát kiérdemeljem.  
 Kiváló tisztelettel  
**STERNBERG D.**

**HIRDETÉS.**  
**A lakás változtatások**  
 közeledtével ajánljuk  
 igen jutányos árakhoz nagyválasztékú raktárunk at  
**Szőnyeg, függöny,**  
 ágy és aszfafferítőkb. en.  
 Vattás és nyári paplanokban.  
**Szabó Lajos fiai**  
 DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

**Légen szárított természetes istálló-trágya**  
 darabokban vagy zuzott állapotban  
**NEUMAN TESTVÉREK aradi özégtől**  
 50%-nál több szerves anyaggal.  
**Vegyielemezés:**  
 Viz . . . . . 8 %  
 Szerves alkatrészek . . . . . 35 %  
 Hamu . . . . . 57 %  
 Vízben oldható vilsav . . . . . 1.28 %  
 Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség 3.16 %  
 Szerves légeny (Organ. Stickstoff) . . . . . 2.90 %  
 Káli . . . . . 1.45 %  
 Vilsavas (phosphorsava) káli . . . . . 2.46 %  
 Ara: 100 métermázánként 160 forint az aradi vasút-állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 forint.  
 Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Slavonia részére  
**Szavoszt Alphonsnál**  
 V. ARANY JÁNOS-UTCZA II. BUDAPESTEN, V. ARANY JÁNOS UTCZA II.  
 hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

**Tóth Gyula**  
 előbb  
**Tóth Lajos és Társa**  
 vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.  
 Ajánl:

**Gazdáknak**  
 mezőgazdasági eszközöket,  
**Gazdasszonyoknak**  
 konyha felszereléseket,  
**IPAROSOKNAK**  
 minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszá-  
 mokat, utóbbikért minden darab jótállás mellett.  
**Épület-vállalkozóknak**  
 mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készit-  
 ményekben.  
**Legjutányosabb árak**

Legjobb asztali- és üdítőital.  
 Hazánk legkedveltebb  
**savanyuvize**  
 A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.  
 mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfel-  
 söbb körökben is.  
**Ő fensége József főherczeg**  
 asztalán rendes itallal szolgál.  
 Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is  
 ép egy mint hazánkban általában a kolera megbetegedés ellen praeserva-  
 tív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet  
 akár borral, gyögyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják  
 kérjük azt rövidítve  
**ÁGNES**  
 forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jo  
 tudatába ajánlv, maradtunk teljes tisztelettel  
 az **ÁGNES**-forrás  
 kutkezelősége Mohán.  
 Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkeres-  
 kedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:  
**Édeskuty L.**  
 cs. és kir. és szerb. kir.  
 udv. ásványviz-szállító-  
 nál. BUDAPEST, Erzsé-  
 better 8. sz. 2222

Legjobb asztali- és üdítőital.